

מועצת החלב מאתרת את פתרון - מה שמחמם!

תוכניות להטלת קנס על ייצור עודפי חלב יועלו במהלך השבוע, על כך הודיעה נציבת האיחוד לענייני חקלאות, מאריאן פישר בול. במהלך הרצאה, בפני מועצת החקלאות שהתכנסה בעיר Vaxjo שבשוודיה, הודיעה הנציבה על מהלך התייעלות ניהול מערכת המכסות שיידון במליאת הפרלמנט האירופי בשטרסבורג. הנושא יידון גם בין שרי החקלאות וגורמים בכירים אחרים במהלך פגישה בלתי פורמלית, שתקדים את הדיון בנושא ענף החלב, המתוכננת להתקיים בפורום של שרי הפרלמנט.

בימים אלה יכולים היצרנים לייצר מעבר למכסה מבלי לשלם מס עודפים (וזאת בשל העובדה כי ברמה הלאומית יש אי ביצוע). לדברי הנציבה, היא תתמוך בהקמת מערכת חדשה שתאפשר למדינות-חברות באיחוד לגבות את המס, גם במקרה של אי פריצת גבולות הייצור ברמה הלאומית. הנציבה דיווחה לעיתונאים כי "קיימת אפשרות שמדינות-חברות יוכלו להטיל קנס עודפים כבר ברמת היצרנים". בכוונת הנציבה להרחיב את הדיון בנושא במהלך דיוני המפגש בשטרסבורג.

קנס על ייצור מעבר למכסה - על שולחן הדיונים של האיחוד האירופי

Dairy Markets
15.9.09

יש צורך בליטושים נוספים

רעיון הקנס, שנכלל כבר בדו"ח החלב שפרסמה הנציבות בחודש יולי, זקוק לליטושים נוספים בטרם תתגבש החלטה של המדינות החברות באיחוד. במהלך כינוס מועצת שרי החקלאות התברר כי המדינות חלוקות ביניהן בנושא, ורבות מהן מעדיפות לקבל את התוכנית על בסיס התנדבותי בלבד. בד בבד, לוחצות צרפת וגרמניה לקבל החלטות גורפות בנושא משבר החלב באיחוד האירופי.

בדו"ח הנציבות מחודש יולי הועלתה האפשרות שכספי מס העודפים, שיוטל על היצרנים, ישמשו את המדינות החברות לצורך מימון סיוע פרישה לעוזבים את הענף. הדיונים הנוכחיים יאפשרו לנציבות להגדיר אופציות נוספות ליישום תכנית דומות.

אופציות אחרות נדחו

פישר בול הודיעה לעיתונאים כי בעוד ההצעה להטיל קנס על עודפים עשויה לקבל תמיכה, הרי שמגוון של הצעות אחרות, שהועלו בידי המדינות בפני מועצת החקלאות, הוסרו בנחרצות משולחן הדיונים.

צרפת וגרמניה חיברו נייר הצהרות, שעליו חתמו עוד 13 מדינות-חברות, הקורא למחירי התערבות גבוהים יותר; הגדלת הסובסידיות על יצוא חמאה, אבקת חלב וגבינה; ומכירת אבקת חלב כחוש להזנת בע"ח.

הנציבה אמרה שחלק מהרעיונות ייבדקו, אך הודתה שחלקם הוסרו כבר משולחן הדיונים. גם הקריאות לחשיבה מחודשת בעניין תוכנית הסרת מכסות החלב נחלשות והולכות, ורק ארבע מדינות תמכו ביוזמה צרפתית-גרמנית לדון בנושא שוב. בעניין זה חזרה פישר בול והדגישה כי על המכסות להתבטל. היא הזכירה שקרוב ל-80 אחוזים מיצרני החלב, שהיו פעילים בשנת 1984, כבר עזבו את הענף, וזאת למרות הפעלת של מכסות. מערכת זו, לדבריה, לא הוכיחה עצמה ככלי יעיל לעידוד יצרני החלב להישאר בענף.

התאוששות מחירים "בקרוב"

עוד סיפרה פישר בול לעיתונאים, כי קיימים ניצנים נוספים להתאוששות מחירי החלב בעולם. לדוגמה, דיווחה על שבוע שני ברציפות של עליות במחירי אבקת חלב בניו זילנד.

המשך:

קנס על ייצור מעבר למכסה - על שולחן הדיונים של האיחוד האירופי

Dairy Markets
15.9.09

מדובר בעלייה של 50 אחוזים במהלך שבועיים. "אנו נהיה עדים גם להשפעה על המחירים ששיגו היצרנים", אמרה פישר בול. צניחתם של מחירי הייצור, בהיקף גדול יותר מירידת המחירים לצרכן, עוררו במהלך החודשים האחרונים חששות, מאחר שמצב כזה מרמז על אי-סדירות בשרשרת אספקת החלב. סימני התאוששות באים לידי ביטוי גם במחירי ההתערבות. ההתעניינות ברכישת חמאה ואבקת חלב כחוש למלאי האיחוד האירופי פוחתת והולכת. לראיה, במהלך ישיבת הנהלת האיחוד בספטמבר, נרכשו רק 64 טונות חמאה, כולם מספרד, ממאגר ההתערבות, יחד עם כ-3,800 טונות אבקת חלב כחוש. מדובר בכמויות הנמוכות ביותר שנרשמו בקניית ההתערבות, מאז הופעלה מחדש בחודש מרס השנה.

פישר בול פורשת

פישר בול הודיעה כי אין בכוונתה להמשיך בתפקידה לקדנציה שנייה. היא דחתה את ההשערות שהחלטה זו נובעת מהמשבר בענף החלב. בטרם תסיים את תפקידה, מקווה פישר בול לפרסם עוד נייר עמדה בנושא רשתות השיווק.

תעשיית החלב בארה"ב תחת בדיקה של צוות הרשות הממונה על ההגבלים העסקיים

Dairy Markets
23.9.09

צוות הרשות הממונה על ההגבלים העסקיים החל לחקור חשד ליצירת מונופול בתעשיית החלב. זאת לאחר שהועלו טענותיהם של קבוצת יצרנים, שהבחינו בצניחת מחירי החלב בשנה האחרונה, ושל שלושה סנטורים ממדינות בצפון מזרח ארה"ב, על כך שחברת חלב אחת שולטת שולט בשוק.

בשימוע של ועדת המשפטים של הסנאט, שנערך ב-19 בספטמבר בוורמונט, על ידי הסנטורים פטריק לאהי וברני סנדרס, ציינה ראש רשות ההגבלים העסקיים במשרד המשפטים האמריקני, כריסטין וורני, כי ייתכן שהיעדר תחרות מאפשר ליצרני חלב שולטים "להפעיל כוח" ולהפחית את המחיר שמקבלים יצרנים עבור חלב גולמי.

חברת החלב הגדולה ביותר בארה"ב, חברת Dean Foods, הממוקמת בדאלאס, רוכשת 70% מהחלב המיוצר בצפון מזרח ארה"ב ככלל, ו-80%-90% בחלק מהמדינות. שחקן מרכזי נוסף הינו DFA (Dairy Farmers of America), תאגיד הממוקם בקנזס סיטי, הרוכש חלב מיצרנים ומוכר חלק ממנו ל Dean Foods. "התחרות לא ממש קיימת כשיש לך שחקן אחד השולט ב-70% מהשוק", אומרת וורני. "חלק מחברות החלב הפכו לבעלי שליטה נרחבת מדי", הסבירה. "נוסף על עיבוד חלב גולמי, הם מחזיקים בחלקים משרשרת האספקה, כגון הפצת מוצרים או אספקת חומרי הגלם, ויכולים לחתום על חוזה בלעדי עם תאגיד לקניית חלב גולמי".

מעט מדי תחרות

על פי ה"וול סטריט ז'ורנל", יצרני חלב בארה"ב מתלוננים כבר זמן רב כי יש מעט מדי קונים ומעט מדי תחרות על החלב שלהם. ענף החלב בארה"ב גדל ב-2% בשנים 2007/8, בתגובה לעלייה במחירי החלב, אולם המיתון העולמי הוריד את ביקוש החוץ לחלב ב-2008, מה שגרם לעודפי היצע. כתוצאה מכך ירד מחיר ייצור החלב בארה"ב ב-36%, לדרגה הנמוכה ביותר זה שלושה עשורים. באוגוסט 2009 שולם ליצרנים 11.8 דולר אמריקני ל-100 פאונד (כ-0.18 אירו לליטר), ירידה מ-18.4 דולר לפאונד באוגוסט אשתקד.

למרות זאת, דווח כי Dean Foods נהנתה השנה מרווחים גבוהים, בעוד יצרני החלב שוקעים בחובות. המחיר הנמוך של מוצרי חלב סייע להגדיל את רווחי החברה, ברבעון השני של 2009, גדל הרווח ביחס לרבעון מקביל אשתקד ב-31%. יחד עם זאת גם הצרכנים הרוויחו - באוגוסט היה מדד המחירים לצרכן, של מוצרי חלב, נמוך בכ-10.4% מהתקופה המקבילה אשתקד.

המשך:

תעשיית החלב בארה"ב תחת בדיקה של צוות הרשות הממונה על ההגבלים העסקיים

Dairy Markets
23.9.09

ב Dean Foods אומרים כי הם אינם שולטים במחירי החלב או בשוק החלב. "המספרים שדווחו באמצעי התקשורת אינם מדויקים בעליל. אנו רוכשים פחות מ-15% מהאספקה הלאומית של החלב הגולמי, ו-60% מהם מגיעים מגורמים עצמאיים ומתאגידים נוספים, מלבד DFA.

"הטענה כי אנו שולטים בשוק החלב הגולמי, או כי אנו הסיבה למחירי החלב הנמוכים, אינה הגיונית. עבור רוב החלב שאנו קונים, אנו משלמים מחיר מפוקח על ידי משרד החקלאות האמריקני (US Department of Agriculture- USDA), בתוספת פרמיות". אולם DFA ציין כי היקף וגודל התאגיד שלנו הוא הגורם לפיקוח. "אנו מבינים זאת ומזמינים את כל מי שרוצה להבין את העסק שלנו טוב יותר לקיים עימנו דיאלוג פתוח".

בשימוע ציינה וורני כי הרשות תוסיף לחקור הפרות לכאורה שמבצעים חברות חלב, ותבחן תלונות הנוגעות לחוסר שקיפות בתעשייה ככלל.

Dean Foods, DFA ואחרים היו נתונים לבדיקה קודמת שעניינה תחרות הוגנת. הבדיקה נמשכה כשנתיים, אולם זו הופסקה ב-2006.